

Stockholm 12 november 2021

Remissvar: Vissa lagförslag med anledning av en reformerad arbetsmarknadspolitisk verksamhet, Ds 2021:27

Arbetsmarknadsdepartementet har gett Akademikerförbundet SSR möjlighet att, som direkt remissinstans, yttra sig över rubricerat betänkande.

Betänkandenas förslag i korthet:

Målet för arbetsmarknadspolitiken är att insatserna ska bidra till en väl fungerande arbetsmarknad. En del i att uppnå det är att den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, med Arbetsförmedlingen som ansvarig myndighet, på ett mer effektivt sätt än i dag behöver kunna ge stöd till arbetssökande att komma i arbete och möjliggöra för fler arbetsgivare att hitta rätt kompetens. Arbetsförmedlingen och den arbetsmarknadspolitiska verksamheten ska därför reformeras.

För att såväl Arbetsförmedlingen som leverantörerna ska kunna fullgöra sina respektive uppdrag på ett effektivt sätt när leverantörer i större utsträckning utför arbetsmarknadspolitiska insatser, behöver utbytet av information mellan Arbetsförmedlingen och leverantören kunna ske mer effektivt. För att skyddet för enskildas integritet ska kunna upprätthållas och ett effektivt informationsutbyte ska kunna ske krävs vissa lagändringar. Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 december 2022.

Våra kommentarer:

Akademikerförbundet SSR anser att en nationellt sammanhållen och god arbetsmarknadspolitik är helt avgörande för en välfungerande arbetsmarknad överhuvudtaget. För det behövs en ansvarig arbetsmarknadsmyndighet med tydligt och brett uppdrag. Vi är övertygade om att en sådan verksamhet, också i myndighetsform, ständigt måste reformeras och moderniseras. Därför ställer vi oss positiva till en reformering av Arbetsförmedlingen, men menar att en så här samhällsviktig funktion måste reformeras med gediget forskningsstöd samt väl förankrad bland olika intressenter och genomföras på ett, för alla inblandade, transparent sätt. Den reform som här föreslås uppfyller, som vi bedömer det, inga av de kraven.

Akademikerförbundet SSR
Box 128 00, 112 96 Stockholm
08-617 44 00
kansli@akademssr.se
www.akademssr.se

SSR Direkt
Frågor om anställning och arbetsliv
08-617 44 71
ssrdirekt@akademssr.se

Medlemsservice
Frågor om medlemskap och avgifter
08-617 44 70
medlem@akademssr.se

Det här är en historiskt stor myndighetsreform. En sådan kräver gedigna analyser, utredningar och remissförfaranden. Stora förändringar skedde i samband med reformeringen 2008, införandet av kompletterande aktörer 2009 samt ökat ansvar för långtidssjuka och för etableringen av nyanlända 2010. Dock är vår bild att merparten av denna reform startades 2016 med såväl uppdraget till Arbetsmarknadsutredningen (Dir 2016:56) som starten på Arbetsförmedlingens egen organisationsöversyn (Förnyelseresan). Efter det har ju inte minst Januariavtalets punkt 18 (Arbetsförmedlingen ska reformeras i grunden) präglat reformeringen.

Under de senaste fem åren som reformen har processats vidare har otaliga uppdrag lagts på Arbetsförmedlingen, IFAU, Riksrevisionen, ESV med flera i syfte att regeringen ska få underlag för vidare reformering. Det är goda analyser och underlag. Det är dock inga underlag som har prövats i remissförfarande och än mindre varit underlag för förslag som remitterats.

Intressenter har under dessa fem år enbart haft möjlighet att remissvara på en remiss (Kommuner som utförare av tjänster åt Arbetsförmedlingen - SOU 2020:41) som dock denna DS väljer att inte beakta resultaten från: *"Samtidigt avses de förslag som syftar till att underlätta för kommuner att vara utförare av arbetsmarknadspolitiska insatser åt Arbetsförmedlingen i konkurrens med privata aktörer inte genomföras."* (s. 42). Inte ens Arbetsmarknadsutredningen (SOU 2019:3) skickades ut på remiss.

Inte heller har det varit möjligt att ha formella synpunkter på till exempel den finansieringsmodell som KROM bygger på och som är tänkt att utgöra en grundbult för den ökade kostnadseffektivitet som hela denna reform syftar att leda till.

Vi anser att denna historiskt omfattande reformering av arbetsmarknadspolitiken och Arbetsförmedlingen inte uppfyller beredningskravet (RF 7 kap, 2 §) att behövliga upplysningar och yttranden ska inhämtas från berörda myndigheter samt att även sammanslutningar och enskilda ska ges möjlighet att yttra sig.

Akademikerförbundet SSR bedömer att den här departementsskrivelsen utgör det sista underlaget innan den samlade reformeringen av Arbetsförmedlingen tillsänds riksdagen i form av proposition. Vi kommer därmed att i detta remissvar även kommentera andra delar av reformeringen av Arbetsförmedlingen än det som nämns i departementsskrivelsen, eller än mindre, läggs skarpa lagförslag om. De lagförslag som finns i departementsskrivelsen rör enbart hur information ska delges mellan Arbetsförmedlingen och olika fristående aktörer, i form av sekretessfrågor, uppgiftsskyldighet och personuppgiftsbehandling. I övrigt innehåller, förvånansvärt nog, den här departementsskrivelsen inte några förslag, dock en del beskrivningar framförallt i kapitel 3 som vi väljer att kommentera nedan.

3.1 En effektivare arbetsmarknadspolitisk verksamhet

Hela reformens syfte beskrivs som att den ska skapa en effektivare arbetsmarknadspolitisk verksamhet. Vi har svårt att se hur denna reform ska kunna skapa kostnadseffektivitet. Dessutom är målgrupperna för olika arbetsmarknadsinsatser så vagt beskrivna, ibland bara som arbetssökande att det inte går att utläsa någon ytterligare träffsäkerhet i målgruppsanpassade åtgärder. Departementsskrivelsen saknar dessutom en definition av vad effektivitet i arbetsmarknadspolitiken är varför det är svårt att utvärdera den utifrån ett effektivitetsmått.

Den utmaning som finns i arbetsmarknadspolitiken i form av behovet att rikta kraftfulla och effektiva åtgärder mot långtidsarbetslösa och andra som står långt ifrån arbetsmarknaden syns det ingenting av i den här departementsskrivelsen.

Ökad kostnadseffektivitet förväntas i huvudsak uppnås genom matchningstjänsten Kundval, rusta och matcha (KROM), och den finansieringsmodell som är uppbyggd där. Dess resultatbaserade och nivåindelade finansieringsmodell är tänkt att skapa de incitament hos fristående aktörer som gör att arbetsmarknadspolitiken blir kostnadseffektiv. Vi har svårt att se hur så skulle kunna bli fallet. I IFAUs studie av matchningstjänster (A2019/01202) beskrivs bland annat att de inte kan se någon skillnad i aktiviteter mellan de tre olika nivåerna som finns i KROMs finansieringsmodell trots att de har väldigt olika prislappar. Dessutom är registrerad aktivitet inom KROM för den arbetssökande, enligt IFAU, 1,2 kontakter per månad och skillnaderna i aktivitet mellan nivåerna liten. Dvs de som står längst ifrån arbetsmarknaden får inte mer stöd än de som står närmare inom KROM. Ändå är ersättningsmodellen konstruerad för att ge väldigt olika ersättning till fristående aktörer beroende på nivåindelningen vilket gör att finansieringsmodellen för KROM inte kan anses vara fundamentet i en mer kostnadseffektiv verksamhet. Till det kommer den omfattande kontrollfunktion som Arbetsförmedlingen ska ha gentemot de fristående aktörerna (kapitel 3.5.2) och som enligt vårt förmenande ger små möjligheter till effektivitet. Reformen KROM har dessutom karakteriserats av att införas succesivt och dessutom justeras löpande. Det gör reformen svår att utvärdera.

En viktig faktor för högre kvalitet har också certifierings- och ratingsystemen tänkt att vara. Dock kan man inte dra nytta av sådana erfarenheter från tex STOM (Stöd och Matchning) eftersom det var en hel annan åtgärd med en annan finansieringsmodell.

Slutsatsen blir att den här reformen, framför allt med avseende på införandet av KROM, inte vilar på några erfarenheter som har utvärderats vetenskapligt och som resulterat i robusta resultat och rekommendationer. Det finns därmed inga utvärderingar som ligger till grund för antagandet att denna reform skulle kunna bli kostnadseffektiv.

3.2 Reformens genomförande

Som vi inledde med anser vi inte att den här reformeringen sker på ett ordnat sätt om man med det avser beredning, transparens och förankring av arbetet hos berörda. Det klokaste i detta läge hade varit att införa de reformer det finns evidens och forskningsstöd för och avvakta andra

reformer till dess det finns utvärderingar av dess effektivitet. Att reformen sker successivt stämmer, men inte med stöd av evidens och forskningsresultat.

En orsak till den bristande transparens och förankring som den här reformen präglas av beror, inte bara på de omfattande ideologiska låsningar som finns i synen på arbetsmarknadspolitiken, utan också i det faktum att merparten av arbetsmarknadspolitiken styrs via uppdrag och förordningar. Det skapar en mer lättfotad styrning av verksamheten, men är till men för förankring och transparens. Att hela reformen inte presenteras i denna utredning är ett tydligt exempel på detta. De enda skarpa förslag som finns här rör lagförslag rörande en mindre del av reformeringen – dvs informationsflödet. Vi menar inte att mer av arbetsmarknadspolitiken borde vara lagreglerad, men att hela beredningen från Arbetsmarknadsutredningen till idag borde ha presenterats och remitterats på ett sammanhållet sätt. Det hade gett en bättre reform, inte minst med avseende på effektivitet, och framför allt, över tid, skulle det bli en mer hållbar reform.

3.3. Arbetsförmedlingens ansvar i den reformerade verksamheten

Akademikerförbundet SSR stödjer utgångspunkten att Arbetsförmedlingen fortsatt ska vara ansvarig myndighet på det arbetsmarknadspolitiska området samt att den ska fortsatt vara nationellt sammanhållen med en statlig finansiering. Dock förvånar oss formuleringen att *"reformeringen innebär inga förändringar av ansvarsfördelningen mellan stat och kommun"*. På en mängd olika områden kommer det att behövas ett betydligt närmare samarbete mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna vilket vi återkommer till nedan.

Den framtida myndighet – Arbetsförmedlingen - som beskrivs i detta kapitel framstår som en myndighet med mycket disparata uppgifter med ett fokus långt bort från förmedling till arbete. För dagens myndighet och personal med professionalitet i rustning, anvisning, arbetsgivarkontakter, vägledning samt matchning till jobb är detta delvis helt nya uppgifter. I stället beskrivs en myndighet med huvuduppdrag som upphandling, anskaffning, uppföljning, kontroll, utvecklande av statistiska bedömningsstöd, tillhandahållande av digital och annan infrastruktur mm. De uppdrag som, i någorlunda omfattning liknar tidigare ansvar, är endast arbetsmarknadspolitisk bedömning, beslut om arbetsmarknadspolitiska insatser samt samverkan. Det är alltså i allt mindre utsträckning en myndighet med kompetens i att förmedla arbete och rustande insatser som ska skapas, utan en upphandlings- och kontrollmyndighet. Vi har svårt att se att detta är att ta tillvara de professionella kompetenser som finns inom myndigheten.

Likvärdig service i hela landet

Arbetsförmedlingens uppgift är även att skapa likvärdiga och fungerande arbetsmarknadspolitiska marknader i hela landet. Vad likvärdig tillgång till service och insatser betyder är dock svårtolkat. Det rör inte insatsernas innehåll eller omfattning, utan bara tillgången till dem. Denna vaga målformulering kombinerat med att detta mål kan uppnås med egna

kontor eller med samarbetslösningar med andra som kommuner eller andra myndigheter som tex Statens Servicecenter gör att vi har svårt, utifrån den här departementsskrivelsen, att tro att god service kommer att finnas tillgänglig i hela landet för alla arbetssökande, oavsett avstånd till arbetsmarknaden. Vi tillstyrker därför förslaget att, om det inte finns ett tillräckligt marknadsutbud, Arbetsförmedlingen kan säkerställa god service med samarbetslösningar med tex kommuner, eller att man erbjuder tjänsterna i egen regi.

Funktionsvariation som leder till nedsatt arbetsförmåga

Arbetsförmedlingen har ett prioriterat uppdrag att rusta och stödja de som står längst ifrån arbetsmarknaden. I en tid när långtidsarbetslösheten tydligt ökar blir tudelningen på arbetsmarknaden alltmer uppenbar. Inte minst insatser för personer med funktionsnedsättning med medför nedsatt arbetsförmåga är en central funktion för myndigheten.

Arbetsförmedlingen har dessutom sektorsansvar för arbetslivsinriktad rehabilitering. I Januariavtalet (punkt 18) stod: *"Insatser för personer med funktionsnedsättning berörs ej av denna omläggning"*. Vi har svårt att läsa ut av kapitel 3.3.3 att så skulle vara fallet. När dessutom stora grupper specialister på enheten för arbetslivsinriktad rehabilitering har lämnat Arbetsförmedlingen i samband med neddragning av förvaltningsanslaget är stödet för denna grupp rejält nedrustat och knappast säkerställt hos andra leverantörer. Det finns betydande forskningsstöd för att funktionsvarierade behöver individuellt utformat stöd och att stödet behöver komma från personer med hög grad av specialisering. Även kontinuitet och personlig kontakt är avgörande för framgång i att etablera denna mångfacetterade grupp på arbetsmarknaden. Vi upplever inte att de funktionerna är säkerställda i reformeringen av Arbetsförmedlingen.

De generella förändringar som sker av Arbetsförmedlingens verksamhet som införande av automatiserade bedömningar, en långtgående digitalisering samt att den arbetssökande inte längre har en personlig arbetsförmedlare, utan är ett ärende, är något som passar mycket dåligt för personer med funktionsnedsättning. Vi vill betona att det är helt andra arbets sätt som måste säkerställas för gruppen funktionsnedsatta.

En central faktor för framgång i arbetsmarknadspolitiken är även god samverkan, inte minst med kommunerna. Våra medlemmar, såväl på Arbetsförmedlingen som i kommunernas arbetsmarknadsenheter vittnar om att reformeringen har inneburit att samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna har försämrats väsentligt. I kapitel 3.3.7 beskrivs att *"kommunerna har en central betydelse för arbetsmarknadspolitiken"*. Vi kan inte nog understryka det och förvånas över att denna roll är så svagt beskriven, och helt utan förslag, i departementsskrivelsen. Samverkan med kommunerna har försämrats radikalt och kommunerna har fortsatt en arbetsmarknadspolitisk verksamhet för stora grupper, inte minst arbetslösa med försörjningsstöd. Det är helt avgörande att samverkan stärks och att kommunerna, genom samarbetsavtal, eller på annat sätt, får ersättning för de arbetsmarknadsinsatser de gör. Kommunerna är huvudmän, inte bara för flertalet viktiga utbildningsinsatser för arbetssökande, som GrundVux, SFI/SFX, KomVux mm, utan även stora arbetsgivare och

praktikerbjudare. En framgångsrik arbetsmarknadspolitik måste innebära en väsentligt bättre samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna än vad som beskrivs här. Vi förvånas också över att departementsskrivelsen så tydligt avvisar möjligheten för kommuner att vara utförare av arbetsmarknadspolitiska insatser åt Arbetsförmedlingen i konkurrens med privata aktörer som utredningen SOU 2020:41 tydliggjort är fullt möjligt juridiskt. Inte minst med tanke på att samverkan med kommunerna fungerar så dåligt och är så knapphändigt beskrivet i denna skrivelse.

3.4 En ny arbetsmarknadspolitisk insats införs

Departementsskrivelsen beskriver att en ny insats – Förmedlingsinsatser ska införas. När målgruppen beskrivs som *”bred och omfatta arbets sökande som är arbetslösa”* framstår den som minst sagt otydlig. Vi har ingen möjlighet att bedöma om Förmedlingsinsatser är en insats som behövs, om det ens är en insats, eller om det bara är en beskrivning av ett paraply av insatser. Det beskrivs att den behövs med anledning av reformeringen. Vi har svårt att se vilket behov en så här allmänt hållen insats skulle fylla och som inte uppfylls av Arbetsförmedlingens befintliga insatser.

3.5 Arbetsförmedlingens anskaffning av förmedlingsinsatser

En allt större andel av arbetsmarknadsinsatser ska anskaffas via LOU och LOV. KROM, som anskaffas via LOV, är den allt överskuggande tjänsten som ska anskaffas. Ersättningen till leverantörerna ska baseras på hur väl de lyckas uppnå målet med insatsen. Vi har, vid genomläsning av ersättningssystemet, stora invändningar rörande finansieringsmodellens förutsättningar att skapa incitament för att uppnå målet. Som tidigare nämnts är ersättningsmodellen både baserad på den arbetssökandes bedömda avstånd till arbetsmarknaden (genererat av en automatiserad bedömning), men också på resultat att komma i *”varaktig sysselsättning”* eller *”utbildning”*. Finansieringsmodellen har ingen känslighet för att personen ska matchas till ett arbete som svarar emot den arbetssökandes kompetens och utbildning och inte heller utifrån att personen får en tryggare anställning. Att matcha en utlandsutbildad läkare till ett fyramånadersvikariat som städare ger till exempel samma ersättning som att matcha hen till en tillsvidareanställning som läkare. Det är så klart en finansieringsmodell som varken främjar kostnadseffektivitet, samhällsnytta, nytta för individen eller en god matchning på arbetsmarknaden. Finansieringsmodellen riskerar också allvarligt att skapa såväl problem med *”Parking”* som *”Cream-Skimming”*. Vi anser att den här finansieringsmodellen saknar vetenskapligt stöd för att den skulle vara effektiv, varken i att få arbetssökande i rätt jobb, eller ens ett jobb, men inte heller kostnadsmässigt. Risker, i resultatbaserade finansieringssystem är dessutom stor till felaktiga utbetalningar, missbruk och fusk. Finansieringsmodellen kan inte skapa incitament som gör att både fristående leverantörer och deras kunder vinner på felaktig redovisning och falska underlag. Det är uppenbart att det behövs en kontrollfunktion för att minska den risken, men än bättre hade varit om finansieringsmodellen inte riskerade att främja den sortens beteende.

Vi avstyrker varje införande av stora arbetsmarknadsinsatser med nya finansieringsmodeller utan evidens eller vetenskapligt stöd för dess effektivitet.

Den beskrivning som finns i kapitel 3.5.2 rörande att det finns tydliga krav på kvalitet och kontroll beskrivs så här: Myndigheten ska tex säkerställa:

”att aktiviteter kan anses vara lämpliga och att leverantören har rätt kompetens och i övrigt är lämpliga att utföra insatsen. Anskaffningen behöver också utformas på ett sådant sätt att fusk och brottslighet hos leverantörer motverkas. Arbetsförmedlingen ska därför i sin anskaffning ha strikta och tydliga kvalitetskriterier som ska garantera leverantörer som är lämpliga och kan leverera tjänster av hög kvalitet. Redan vid anskaffningen behöver myndigheten säkerställa att det finns förutsättningar för kontroll och utvärdering av leverantörer och deras tjänster.”

Detta ger inte förutsättningar för en effektiv kontrollverksamhet. Vi skulle snarare beskriva det som ett fullständigt orimligt uppdrag vilket kräver uppbyggnaden av en extremt omfattande kontrollverksamhet som inte under några omständigheter skulle kunna innebära en mindre kostnad än den, förhoppning som finns rörande de fristående aktörernas högre effektivitet och därmed lägre kostnad. Det finns inget stöd för att denna reform, med denna enorma kontrollfunktion, skulle kunna skapa större kostnadseffektivitet. Samtidigt är det oacceptabelt att inte ha en välfungerande kontroll av fristående aktörer vars verksamhet finansieras av skattemedel. Det är helt avgörande för arbetsmarknadspolitikens och Arbetsförmedlingens legitimitet att en situation, motsvarande den med etableringslotsar och jobbcoacher inte upprepas.

Vi noterar att samrådsförfarande inte nämns i departementsskrivelsen. Det är en viktig del av Arbetsförmedlingens kontrollfunktion och bör, i en förbättrad form, vara en avgörande del i att beivra fusk, men också att tillse att olika typer av arbetsmarknadspolitiska åtgärder inte snedvrider konkurrensen.

Kapitel 4 – 6 Lagförslagen rörande sekretess, tystnadsplikt, uppgiftsskyldighet och personuppgiftsbehandling

Givet att arbetsmarknadsåtgärder i stor utsträckning ska utföras av fristående aktörer på detta sätt som reformen pekar på finns det en rationalitet i att ändra lagstiftningen i den riktning som föreslås i denna departementsskrivelse. Det är rimligt att information om de arbetssökande kan överföras till (eller delas med) den fristående aktör (även privata företag) som den arbetssökande har valt som sin matchningsaktör. Detta givet att informationen inte är till men för den arbetssökande eller dess närstående. Därmed är det rimligt att det sker genom ett rakt skaderekvisit.

Dock är vi tveksamma till hur en avgränsning ska kunna göras så att inte känsliga uppgifter delas på ett sätt som är till men för den arbetssökande. Inte minst gäller det information rörande hälsa. För tex personer med funktionsvariation som medför nedsatt arbetsförmåga är ju information rörande funktionsnedsättningen och hälsan avgörande för både

bedömningen av hur långt ifrån arbetsmarknaden den arbetssökande står, men även vilka matchande och rustande insatser som kan vara aktuella att erbjuda för att rusta om matcha personen på bästa sätt. Men samtidigt är det uppgifter som kan vara till men för den arbetssökande om de blir offentliga.

Fullständig information om den arbetssökande ökar så klart förutsättningarna för ett bättre matchningsarbete från den fristående aktörens sida. Det är även rimligt att de fristående aktörerna därmed omfattas av tystnadsplikt. Om Arbetsförmedlingen ska utgöra den kontrollmyndighet som beskrivs i kapitel 3.5.2 är det också helt avgörande att de fristående aktörerna har skyldighet att dela information om den arbetssökande och de aktiviteter som utförs inom ramen för åtgärden så att Arbetsförmedlingen kan kontrollera att såväl den fristående aktören som den arbetssökande gör det som förväntas av dem.

Akademikerförbundet SSR menar dock att detta system innehåller så många incitament för felaktigheter, fusk och svårigheter med att kontrollera bort dessa att dessa ökade förutsättningar till information inte eliminerar problemen som finns inbyggda i reformen.

Det skapar inte ett system som för skattebetalarna och medborgarna uppfattas som effektivt och som skapar bättre matchning på arbetsmarknaden. Tilliten till den här arbetsmarknadsmodellen kommer att vara mycket låg. Vi har svårt att se hur det här systemet skulle kunna säkerställas på ett bättre sätt än vad som skedde med jobbcoacher och etableringslotsar.

Vi är även oroliga för de beskrivningar som görs rörande digital och annan infrastruktur (3.3.8). Där står bland annat att *"kvalitetssäkra och tillgängliggöra relevanta data för olika användare liksom att garantera effektiv och säker lagring och bearbetning av information i IT-system."* Vi menar att detta inte går att säkerställa på annat sätt än att all individdata lagras i en för Arbetsförmedlingen säkerställd infrastruktur. Det innebär att vi avvisar alla förslag som innebär att persondata lagras av de fristående aktörerna själva i egna datasystem, i tex molntjänster där det inte kan säkerställas att det lagras i Sverige och där risken för intrång är stort.

Det är också avgörande för systemets legitimitet att den tystnadsplikt som anställda hos fristående aktörer har, inte innebär att de anställdas meddelar- och visselblåsarskydd begränsas. Den lag som införts rörande meddelarskydd bör utsträckas till att även gälla arbetsmarknadspolitisk verksamhet, oavsett arbetsgivare, dvs även anställda hos fristående leverantörer.

Kap 9. Övergripande konsekvenser

I detta kapitel blir det tydligt vad vi anser är problemet med denna departementsskrivelse. Den tar sin utgångspunkt i att beskriva reformeringen av Arbetsförmedlingen i sin helhet, men lägger bara lagförslag rörande informationsflödet. Det innebär att konsekvensanalysen bara tar sin utgångspunkt i de lagförslagen och inte i

hela reformen. Det här är den största myndighetsreformen på decennier och den görs helt utan konsekvensanalys rörande helheten. Tydligast kanske det blir i kapitel 9.7 där andra samhällsekonomiska konsekvenser som inte rör enskilda, myndigheter, statsbudgeten, kommunerna eller företag nämns. Där skriver man att *"De föreslagna lagändringarna bedöms inte medföra några ytterligare samhällsekonomiska konsekvenser"*. Utöver det är övriga konsekvensbeskrivningar extremt kortfattade och syftar bara på konsekvenser för de fåtaliga lagförslagen.

Vi anser att det är helt avgörande att en konsekvensanalys av hela reformeringen av Arbetsförmedlingen måste göras innan vidare reformering görs. Den här reformen har monumental påverkan på samhällsekonomin och saknar den analysen och konsekvensbeskrivningen.

Övriga perspektiv

Här nedan beskriver övriga synpunkter som är av vikt och som vi inte anser belyses i utredningen.

Arbetsgivarperspektivet

Även arbetsgivarperspektivet är svagt representerat i den här reformeringen. En kritik som tidigare varit gängse är att Arbetsförmedlingen har haft för dålig kontakt med arbetsgivare. Förnyelseresan innebar ett betydande fokus på arbetsgivarkontakter. Det beskrevs som en framgångsfaktor att arbeta aktivt med arbetsgivarkontakter. I den här skrivelsen är arbetsgivarkontakter i stort sett osynliga och vi har svårt att se att de ska kunna säkerställas med fristående aktörer.

Arbetsförmedlarrollen:

Våra medlemmar som arbetar som arbetsförmedlare inom Arbetsförmedlingen har beskrivit att arbetsförmedlarrollen har blivit otydlig i den här reformeringen. Rollen som stöttande och vägledande ersätts av personligt distansmöte med ständigt nya arbetssökande utan kontinuitet. I departementsskrivelsen är rollen otydligt beskriven, om den alls nämns. Myndigheten framstår mer som en upphandlings- och kontrollmyndighet än som en arbetsförmedling.

Digitalisering

Reformeringen av Arbetsförmedlingen innebär en mycket omfattande digitalisering. Den har stora fördelar med sig för den som har en digital grundkompetens och som är självgående. Många av de arbetssökande är inte det och då har de svårt att få adekvat stöd. Arbetssökande med svagare digital kompetens har svårt att orientera sig och få hjälp i den nya myndigheten. Vi har svårt att läsa ut hur detta ska kompenseras för.

Arbetssökarperspektiv

Rimligen borde huvudperspektivet i en reformering av Arbetsförmedlingen vara att det ska skapas en större tydlighet i hur reformen påverkar den arbetssökande. En tydlig väg genom myndigheten, från inskrivning via arbetsmarknadspolitisk bedömning, olika anvisningar och vidare till utbildning, åtgärd eller anställning, bör beskrivas. Den

tydligheten saknas i denna utredning. Tex är det mycket oklart vad som händer efter att den arbetssökande lämnar KROM och andra tjänster. Arbetssökande med behov av fördjupat stöd är också osynliga i den här skrivelsen. Det gäller funktionsnedsatta som nämnts ovan men även arbetssökande som kommer från frivården och kriminalvården och som behöver fördjupat stöd för att närma sig arbetsmarknaden. Vår bild är att Arbetsförmedlingens reformering enbart är till för de med digital kompetens och som är självgående. En stor grupp arbetssökande uppfyller inte de kraven och måste få adekvat stöd på annat sätt.

Nyanländas etablering

En viktig faktor för att få en välfungerande arbetsmarknadspolitik är att nyanländas etablering fungerar på ett bra sätt. Arbetsförmedlingen har ett sektorsansvar för nyanländas etablering, men det ansvaret och förslagen som ska förbättra den här gruppens etablering på arbetsmarknaden lyser i stort med sin frånvaro. Nyanlända har i flera avseenden andra behov som språkstöd, snabbspår, valideringsinsatser mm och deras arbetslöshet beror ofta på annat än andra arbetssökandes. Det är avgörande att en reformering av Arbetsförmedlingen sätter denna grupps arbetsmarknadsinträde i tydligt fokus.

Avslutningsvis

Akademikerförbundet SSR avstyrker förslaget i sin helhet och efterfrågar en i grunden mer evidens- och forskningsbaserad reform som även är förankrad bland berörda som kommuner, arbetsmarknadens parter, anställda med flera.

Heike Erkers
Förbundsordförande

Ursula Berge
Samhällspolitisk chef